SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

WIZARA YA ELIMU NA MAFUNZO YA AMALI

MUHUTASARI WA ELIMU YA MSINGI

DARASA LA I – III

HISABATI

2022

© TEZ, Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali, 2022

Toleo la Kwanza 2022
Imesanifiwa na kuandaliwa na:

Taasisi ya Elimu ya Zanzibar (**TEZ**)
S.L.P 840,
Mazizini,
Zanzibar.

Barua Pepe: info@zie.go.tz
Tovuti: www.zie.go.tz
Simu: +255-24-2230193

ISBN:978-9912-754-19-5

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kutafsiri, kupiga chapa au kutoa nyaraka hii kwa namna yoyote ile bila ya idhini ya Taasisi ya Elimu ya Zanzibar.

YALIYOMO

DIBAJI iv

SHUKURANI v

1.0 UTANGULIZI .... **vi**

1.1 Falsafa ya Elimu Zanzibar vi

1.2 Madhumuni ya Elimu Zanzibar vi

1.3 Malengo ya Elimu ya Msingi vii

1.4 Sababu za kupitia Mtaala wa Elimu ya Msingi viii

1.5 Umuhimu wa Kujifunza Somo la Hisabati viii

1.6 Matokeo ya Jumla ya Kujifunza Somo la Hisabati viii

2.0 MUUNDO WA MUHUTASARI .... **viii**

2.1 Kurasa za Awali viii

2.2 Jaduweli la Muhtasari ix

2.2.1 Mada ix

2.2.2 Matokeo Mahususi ya Kujifunza ix

2.2.3 Mbinu za Kujifunzia ix

2.2.4 Nyenzo za Kujifunzia ix

2.2.5 Upimaji xi

2.2.6 Vipindi xi

2.3 Mawanda na Mtiririko xi

DARASA LA KWANZA **1**

DARASA LA PILI **12**

DARASA LA TATU **23**

DIBAJI

Muhutasari wa somo la Hisabati wa darasa la I-III wa mwaka 2022, unatokana na mabadiliko makubwa ya kielimu yaliyofanywa na Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali (WEMA) ambayo yamehusisha kazi ya upitiaji wa Mtaala wa Elimu ya Maandalizi na Msingi ulioandikwa mwaka 2019. Madhumuni ya kupitia mtaala huo ni kuufanya uendane na maendeleo ya sayansi na teknolojia, ushindani wa soko la ajira pamoja na mabadiliko ya kiuchumi ulimwenguni kama inavyoelezwa katika nyaraka mbalimbali za Serikali ikiwemo Sera ya Elimu ya Zanzibar.

Kutokana na mabadiliko ya mfumo wa elimu Zanzibar, yaliyopelekea kurejeshwa kwa darasa la saba ikiwa ni miongoni mwa uimarishaji wa elimu ya msingi, kwa sasa elimu ya msingi itakuwa ni miaka 7 badala ya miaka 6 ya awali. Kwa kuzingatia mabadiliko hayo, WEMA kupitia Taasisi ya Elimu ya Zanzibar (TEZ) imeandika muhutasari wa somo la Hisabati ili kukidhi mahitaji ya taaluma hiyo. Kwa hivyo, muhutasari huu umekusanya mada za somo la Hisabati ambazo zinaendana na maudhui na muktadha wa somo hili. Kazi ya uandishi wa muhutasari huu imejumuisha wadau mbalimbali wa elimu katika ngazi tafauti hususan elimu ya msingi. WEMA kupitia TEZ imehakikisha kuwa muhutasari umezingatia vyema maoni ya wadau hao, pamoja na mapitio ya machapisho mbalimbali kutoka nchi nyengine zinazofanana kijiografia, idadi ya wakaazi na mifumo ya elimu.

WEMA inatoa shukurani za dhati kwa wadau wote waliochangia katika kuandaa muhutasari huu wa somo la Hisabati wa darasa la I-III wakiwemo; Wajumbe wa Bodi ya Ushauri ya Taasisi, Uongozi na Watendaji wote wa TEZ, Jopo la Wataalamu, Wakuza Mitaala, Walimu na Wastaafu mbalimbali wa WEMA walioshiriki katika matayarisho ya muhutasari huu hadi kukamilika kwake.

Ni matumaini ya WEMA kuwa, muhutasari huu utatumika kwa skuli zote za Zanzibar za serikali na binafsi pamoja na watekelezaji wengine katika ngazi ya elimu ya msingi.

Khamis A. Said.
Katibu Mkuu,
Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali,
Zanzibar.

SHUKURANI

Taasisi ya Elimu ya Zanzibar (TEZ) inatoa shukurani za dhati kwa Mh. Leila Muhamed Mussa, Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali Zanzibar, Mh. Ali Abdulghulam Hussein, Naibu Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali Zanzibar, ndugu, Khamis Abdulla Said, Katibu Mkuu WEMA, Dkt. Mwanakhamis Adam Ameir Naibu Katibu Mkuu Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali Zanzibar na Dkt. Abdullah Ismail Kanduru; Mwenyekiti wa Bodi ya Ushauri ya TEZ.

Shukurani za pekee ziwaendee wakuu wa divisheni za TEZ, wafanyakazi wote wa TEZ na Wajumbe wa Bodi ambao walikuwa ni washiriki wa kazi hii ya utayarishaji wa Muhutasari. Pia shukurani ziwaendee maafisa wa ngazi tafauti katika Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali kwa kutumia muda wao na kutoa maoni kuhusu mambo yanayopaswa kuzingatiwa katika uandaaji wa muhutasari huu. Kwa kuongezea, TEZ inawashukuru walimu wote, wazazi na wanafunzi kwa kushiriki katika kazi hii.

Aidha, TEZ inazishukuru taasisi mbalimbali kwa kuwaruhusu watendaji wao kufanyakazi kwa pamoja. Taasisi zenyewe ni Chuo Kikuu cha Taifa cha Zanzibar, Chuo cha Abdulrahman Al-Sumait, Madrasa Early Childhood Programme Zanzibar (MECP-Z), Mamlaka ya Mji Mkongwe, Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Uhujumu Uchumi Zanzibar, Mamlaka ya Udhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya Zanzibar, Kitengo cha Elimu Mjumuisho na Stadi za Maisha, Hospitali ya Rufaa ya Mnazi Mmoja na Ofisi ya Mufti Mkuu Zanzibar. Taasisi nyengine ni Idara ya Mafunzo ya Ualimu, Ofisi ya Mkaguzi Mkuu wa Elimu, Baraza la Mitihani la Zanzibar, Chuo cha Kiislamu, Idara ya Elimu ya Maandalizi na Msingi, Idara ya Elimu ya Sekondari, Jumuiya ya Skuli Binafsi na Taasisi nyengine zilizoshiriki katika kufanikisha upatikanaji wa Mihutasari ya Elimu ya Msingi.

TEZ inatoa shukurani za dhati kwa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na washirika wa maendeleo hususan Global Partnership for Education (GPE) kwa kutoa mchango wao wa hali na mali katika kukamilisha kazi hii.

Abdalla M. Mussa.
Mkurugenzi Mtendaji,
Taasisi ya Elimu ya Zanzibar,
Zanzibar.

UTANGULIZI

Muhutasari wa somo la Hisabati umeandaliwa kwa wanafunzi wa darasa la I-III ambao umechukua nafasi ya muhutasari wa somo la Hisabati kwa ngazi ya msingi darasa la I-III wa mwaka 2009. Muhutasari huu umejumuisha sehemu ya Utangulizi, Falsafa ya Elimu ya Zanzibar, Malengo ya Elimu ya Msingi Zanzibar, Sababu za kupitiwa Mtaala na Umuhimu wa kujifunza somo la Hisabati. Pia, muhutasari huu umejumuisha Matokeo ya Jumla ya Kujifunza somo la Hisabati, Muundo wa Muhutasari, Matokeo ya Jumla ya Kujifunza kwa kila darasa pamoja na Jaduweli la Muhutasari.

1.1 Falsafa ya Elimu ya Zanzibar

Mfumo wa Mtaala wa Elimu ya Maandalizi na Msingi unakwenda sambamba na falsafa ya elimu ya Zanzibar, unaozingatia mila na misingi ya mfumo wa elimu hiyo.

Falsafa ya elimu ya Zanzibar ni sawa na ile ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ambayo imejikita katika falsafa ya Ujamaa na Kujitegemea. Falsafa hii, inajumuisha kujitosheleza, kujiamini, uendelevu, kuwa na stadi za maisha, kuthamini usawa, ujasiriamali, uvumbuzi, udadisi, ubunifu na uwezo wa kutathmini na kuchambua.

1.2 Madhumuni ya Elimu ya Zanzibar

Yafuatayo ni madhumuni ya elimu Zanzibar:

1. Kukuza na kudumisha tabia na desturi bora za Wazanzibari na Watanzania ili kuimarisha umoja na utambulisho wao wa kiutamaduni.
2. Kuimarisha upatikanaji na matumizi sahihi ya aina mbalimbali za maarifa, stadi na mwelekeo/mwenendo kwa ajili ya kuendeleza kikamilifu utu na ubora wa maisha ya jamii.
3. Kumuwezesha kila mwananchi kuelewa na kuheshimu misingi ya Katiba ya Zanzibar na ya Tanzania, Haki za Binadamu, pamoja na haki, wajibu na majukumu ya kiraia.
4. Kuendeleza na kuhimiza matumizi bora, uangalizi na utunzaji wa mazingira.
5. Kukuza utashi na heshima ya kufanya kazi za kujiajiri na kuajiriwa pamoja na nidhamu kazini na utendaji kazi kwa kiwango cha juu cha ubora.
6. Kukuza na kudumisha misingi ya kuvumiliana, amani, upendo, haki, maelewano, haki za binadamu na uhuru, umoja wa kitaifa na kimataifa kama vinavyofafanuliwa katika mikataba ya kimataifa.

1.3 Malengo ya Elimu ya Msingi

Yafuatayo ni malengo ya Elimu ya Msingi Zanzibar:

1. Kuwezesha watoto wote wenye umri wa kwenda skuli kujenga na kudumisha misingi imara ya stadi za kusoma, kuandika, kuhesabu, kubuni na kuwasiliana kwa lugha za Kiswahili, Kiingereza na lugha nyengine za kigeni.
2. Kuwezesha wanafunzi kuelewa matumizi ya sayansi na teknolojia na kutambua mchango wake katika maendeleo ya kitaifa na kimataifa.
3. Kuweka, kuendeleza na kudumisha miongoni mwa wanafunzi misingi imara ya stadi za kufikiri na udadisi ili kuelewa mazingira yao na mahusiano ya kijamii.
4. Kuwezesha wanafunzi kuelewa jinsi matukio yaliyopita yanavyoathiri matukio ya wakati uliopo na ya wakati ujao.
5. Kugundua vipaji vya kila mwanafunzi kuanzia umri mdogo ili kuvidumisha na kuviendeleza.
6. Kuweka misingi imara ya stadi za uchunguzi, fikra na ushirikiano katika kutatua matatizo yanayodumaza maendeleo binafsi ya wanafunzi na ya jamii yao.
7. Kuwaandaa wanafunzi kujiunga na elimu ya sekondari.
8. Kuwezesha wanafunzi kukuza uwezo wao kiakili na utashi wa kujitafutia maarifa.
9. Kuwazoesha wanafunzi shughuli za uzalishaji mali na kukuza ari yao katika kutekeleza majukumu ya kijamii.
10. Kuwawezesha wanafunzi kutambua na kuenzi umoja wa taifa lao pamoja na ushirikiano baina ya taifa lao na watu wa mataifa mengine.
11. Kuwawezesha wanafunzi kujenga maadili mema kiroho, kiutamaduni na kiitikadi ili kukuza uzalendo na kufahamu hali ya nchi yao kihistoria, kisiasa na kijamii.
12. Kukuza na kudumisha nidhamu binafsi ya wanafunzi, kuheshimu usawa wa kijinsia na kulinda afya zao na za watu wengine.
13. Kuwawezesha wanafunzi kujenga tabia za umaridadi na unadhifu pamoja na matumizi bora ya muda wao wa mapumziko.
14. Kukuza upendo wa wanafunzi katika mazingira wanamoishi pamoja na utashi wa kuyatunza.

1.4 Sababu za Kupitiwa Mtaala wa Elimu ya Msingi

Mnamo mwaka 2019, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ilifanya mapitio ya Mtaala wa Elimu ya Maandalizi na Msingi. Madhumuni yalikuwa ni kuufanya mtaala uendane na maendeleo ya sayansi na teknolojia, ushindani wa soko la ajira na mabadiliko ya kiuchumi ulimwenguni kama inavyoelezwa katika nyaraka mbalimbali za Serikali ikiwemo Sera ya Elimu ya Zanzibar. Sera hiyo inalenga kuimarisha ubora na muundo wa elimu ili kuwa na muunganiko mzuri unaoanzia Elimu ya Maandalizi, Msingi na Sekondari ili kukidhi matarajio ya walengwa na jamii yao. Miongoni mwa mabadiliko yaliyopendekezwa ni kuwa na miaka saba (7) ya elimu ya msingi badala ya miaka sita (6) ya awali.

1.5 Umuhimu wa Kujifunza Somo la Hisabati

Katika mapitio yaliyofanywa mwaka 2019 ilibainika kwamba somo la Hisabati humpatia mwanafunzi maarifa na stadi ambazo hukuza fikra zenye mantiki, uwezo wa kutumia maarifa yaliyopatikana, uchambuzi wa hali ya mambo anuwai na kufanya maamuzi ya busara. Aidha somo hili humjenga mwanafunzi kiakili na kupata uwezo wa kufikiri kimantiki na kumsaidia katika kutumia maarifa na stadi za somo la Hisabati katika maisha yake ya kila siku.

1.6 Matokeo ya Jumla ya Kujifunza Somo la Hisabati

Baada ya kujifunza somo la Hisabati katika ngazi ya msingi chini, mwanafunzi aoneshe uwezo wa:

1. Kutumia maarifa ya Hisabati kutatua matatizo ya kila siku
2. Kufanya matendo madogomadogo ya kihisabati (Kujumlisha, kutoa, kuzidisha na kugawa)
3. Kuelewa kanuni za msingi za taaluma ya fedha

2.0 MUUNDO WA MUHUTASARI

Muhutasari huu una sehemu kuu mbili: Kurasa za awali na Jaduweli la Muhutasari.

2.1 Kurasa za Awali

Sehemu hii inajumuisha utangulizi wa Muhutasari, Falsafa ya Elimu ya Zanzibar, Malengo ya Elimu ya Msingi Zanzibar, pamoja na umuhimu wa kujifunza somo la Hisabati. Pia, kuna matokeo ya jumla ya kujifunza somo hili. Vipengele vyengine ni; maelezo kuhusu mawanda na mtiririko wa mada zilizomo, matokeo ya jumla ya darasa husika na ufafanuzi wa vipengele vya jaduweli la ujifunzaji.

2.2 Jaduweli la Muhutasari

Sehemu hii inaonesha utaratibu wa ujifunzaji uliobainishwa katika majadweli matatu yaliyobeba maudhui ya darasa la I hadi la III. Kila jaduweli limeanza na orodha ya matokeo ya jumla ya kujifunza kwa darasa linalohusika. Baada ya matokeo ya jumla linafuata jadweli la ujifunzaji lenye safuwima sita zenye Mada, Matokeo Mahususi ya Kujifunza, Mbinu za Kujifunzia, Nyenzo za Kujifunzia, Upimaji na Vipindi kwa kila mada ndogo. Yafuatayo ni maelezo ya kila kipengele.

2.2.1 Mada

Mada zimejikita katika mawanda ya ufundishaji na ujifunzaji wa mada husika.

2.2.2 Matokeo Mahususi ya Kujifunza

Kila mada ndogo huonesha matokeo mahususi ya kujifunza. Matokeo hayo yanaelezea maarifa, ujuzi na mwelekeo ambao kila mwanafunzi anapaswa kujifunza katika mada ndogo inayohusika. Matokeo mahususi ndiyo yanayotumiwa kufanyia upimaji, ambayo hudokeza viashiria vinavyojenga umahiri. Kwa kawaida, wakati wa kujifunza mwanafunzi huanza kuonesha viashiria hivyo akiwa darasani. Hivyo kila mwanafunzi anatakiwa kuyafikia matokeo mahususi yaliyotajwa.

2.2.3 Mbinu za Kujifunzia

Safuwima hii imejumuisha mbinu shirikishi za kutumia katika kujifunzia mada za somo hili. Mbinu hizo ni kama; maswali na majibu, bungua bongo, onesho mbinu, igizo dhima, uvumbuzi, matembezi ukumbini, fikiri jozisha shirikisha, majadiliano na mazoezi ya vitendo. Haya ni mapendekezo ya mbinu ambazo zimethibitika kuongeza ushiriki wa wanafunzi katika vitendo vya kujifunza. Mwalimu anashauriwa kutumia mbinu nyengine shirikishi atakazoona zinafaa kufundishia kulingana na mazingira yake.

2.2.4 Nyenzo za Kujifunzia

Nyenzo za kujifunzia huendana na mbinu za kujifunzia, matokeo mahususi ya kujifunza, mada ndogo na mahitaji ya kila mada ndogo. Hata hivyo, nyenzo zilizoorodheshwa ni mapendekezo tu, mwalimu anashauriwa kuwa mbunifu katika kutengeneza nyenzo zinazotokana na mazingira halisi au malighafi za bei nafuu. Aidha, mwalimu ashirikiane na wanafunzi kubuni na kutengeneza zana za kujifunzia kwa kutumia malighafi zilizomo katika mazingira yao.

2.2.5 Upimaji

Katika safuwima hii, zimependekezwa njia za kupima iwapo mwanafunzi amefikia matokeo mahususi ya kujifunza kwa mada husika. Kila siku, wiki, mwezi, muhula na mwisho wa mwaka wa masomo mwalimu anahimizwa kupima maendeleo ya kila mwanafunzi kwa kutumia njia mbalimbali. Njia hizo za upimaji ni kama vile upimaji binafsi, uchunguzi, mkoba wa kazi, orodha hakiki, maswali na majibu na mazoezi. Wakati wa kuzitumia njia hizo, ni vyema mwalimu akazingatia mapendekezo ya upimaji yaliyomo katika muhutasari pamoja na kuzingatia mahitaji ya kila mwanafunzi.

2.2.6 Vipindi

Hii ni safuwima inayoonesha idadi ya vipindi kwa mada zinazofundishwa. Idadi hiyo imefikiwa baada ya kujumlisha vipindi vya somo hili kwa mwaka wa masomo (siku 210) kwa kila darasa. Jumla hiyo imegawika kwa idadi ya mada ndogo zilizomo katika muhutasari ili kupata wastani wa vipindi kwa kila mada ndogo. Makadirio haya yanaweza kubadilishwa na mwalimu kulingana na mazingira ya ujifunzaji wa mada inayohusika. Mabadiliko hayo yasizidi idadi ya vipindi anavyotakiwa mwanafunzi kufundishwa kwa mwaka. Somo la Hisabati lina vipindi vinane (8) kwa wiki kwa darasa la I - III. Kuanzia Jumatatu hadi Alhamisi muda wa kipindi kimoja ni dakika arobaini (40) kwa mkondo wa asubuhi na dakika thelathini na tano (35) kwa mkondo wa mchana. Siku ya Ijumaa kila kipindi kitachukua dakika thelathini (30) tu. Utawala wa skuli unatakiwa kufidia muda wa masomo utakaopotea kutokana na dharura zitakazojitokeza.

2.3 Mawanda na Mtiririko

Mada zimepangwa kulingana na makuzi ya wanafunzi ya kiakili, kiroho, kimwili na kihisia. Pia uwezo wao wa kujifunza, umuhimu wa somo katika shughuli za kiuchumi katika jamii yao na kutegemeana kwa mada. Aidha, mada za masuala mtambuka, hususan ujasiriamali na stadi za maisha zimezingatiwa.

Mwalimu anashauriwa kufundisha mada hizi kwa kuzingatia mazingira ya kujifunzia na muktadha utakaofaa. Jaduweli lifuatalo linaonesha mpangilio wa mada zilizopendekezwa katika Muhutasari:

DARASA LA I

DARASA LA I

Matokeo ya Jumla ya Kujifunza kwa Darasa la Kwanza

Katika kujifunza somo la Hisabati kwa Darasa la kwanza mwanafunzi aoneshe uwezo wa:

1. Kusoma, kuhesabu na kuandika nambari kwa usahihi.
2. Kutumia nambari katika matendo ya kihisabati
3. Kukuza stadi za uchoraji kwa kutengeneza maumbo na matumizi yake katika kuainisha sehemu.
4. Kupata maarifa ya kutumia vipimo vya asili.
5. Kuelewa fedha zinazotumika nchini na matumizi yake.
6. Kuzijua nyakati na saa za siku.

DARASA LA I

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
1. NAMBARI NZIMA 1.1 Kuhesabu vitu (kuanzia1 hadi 200).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha vitu kwa kuhesabu. ii. Kuhesabu kwa kupanga vitu kulingana na sifa zake. iii. Kuhesabu vitu tafauti.	• Michezo • Nyimbo • Maswali na majibu • Mazoezi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vijiti • Vifuniko vya chupa • Kokoto • Penseli • Kalamu • Abakasi ya kadi • Video	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Kadi mrejesho	21
1.2 Kusoma Nambari (kuanzia1 hadi 200).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha maumbo ya nambari. ii. Kupanga nambari kwa mtiririko wake. iii. Kusoma nambari kwa usahihi.	• Michezo • Majadiliano ya vikundi • Nyimbo • Matembezi ukumbini • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Kapu la nambari • Kadi za nambari • Chati ya nambari • Abakasi ya kadi • Sinia za nambari • Mti wa nambari • Vitabu vya nambari • Televisheni • Flashi /DVD • Deki • Video za kusomea	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Usahihishaj i rika	21

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
			nambari		
1.3 Kuandika Nambari (kuanzia1 hadi 200).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuandika nambari kwa kufuata hatua. ii. Kutafautisha muandiko wa nambari. iii. Kuandika nambari kwa usahihi.	• Michezo • Matembezi ukumbini • Changanya kete • Michoro elekezi • Hadithi • Majigambo • Kibao fumbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vijiti • Penseli • Kibao cha mazoezi • Mabuku • Chaki • Kadi za nambari • Chati ya nambari • Televisheni • Flashi, DVD • Deki	• Maswali na majibu • Tathmini binafsi • Orodha hakiki • Mkoba wa kazi	22
2 MATENDO YA KIHISABATI 2.1 Kujumlisha nambari jumla isiyozidi 200.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuongeza vitu ili kupata jumla yake. ii. Kutumia alama ya kujumlisha katika kuongeza vitu. iii. Kujumlisha nambari kwa kutumia alama ya kujumlisha.	• Michezo • Matembezi ukumbini • Changanya kete • Michoro elekezi • Hadithi • Majigambo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vihesabio (vijiti, vifuniko vya chupa, kokoto, penseli, kalamu, abakasi ya kadi) • Flashi, DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
2.2 Kutoa nambari baina ya 1 na 200.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kupunguza vitu kupata idadi ya vitu vilivyobaki. ii. Kutumia alama ya kutoa katika kupunguza idadi ya vitu. iii. Kutoa nambari kwa kutumia alama ya kutoa.	• Michezo • Matembezi ukumbini • Changanya kete • Michoro elekezi • Hadithi • Majigambo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vihesabio (vijiti, vifuniko vya chupa, kokoto, penseli, kalamu, abakasi ya kadi.) • Flashi /DVD • Televisheni • Deki- • Kadi za nambari • Chati ya nambari	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Tathmini binafsi • Usahihishaji rika • Mkoba wa kazi	20
2.3 Mafumbo rahisi ya Kujumlisha(jawabu lisizidi 200) na Kutoa (baina ya 1 na 200) .	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubadilisha maneno kuwa nambari. ii. Kubainisha alama za kujumlisha na kutoa katika mafumbo.	• Majadiliano • Maswali na majibu • Hadithi • Onesho mbinu • Uwasilishaji wa TEHAMA • Matembezi ukumbini • Nyimbo	• Vihesabio (vijiti, vifuniko vya chupa, kokoto, penseli, kalamu, abakasi ya kadi.) • Kadi za nambari • Chati za nambari	• Maswali na majibu • Usahihishaji rika • Maswali ya haraka haraka • Mkoba wa kazi • Uchunguzi wa mawazo	22

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	iii. Kufumbua mafumbo rahisi.			mkufu	
3 SEHEMU 3.1 Dhana ya Sehemu.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuelezea dhana ya sehemu kwa kutumia maumbo. ii. Kubainisha sehemu kwa kutumia vitu halisi. iii. Kutafautisha sehemu kwa kutumia vitu tafauti.	• Igizo dhima • Onesho mbinu • Maswali na majibu • Mazoezi • Majigambo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Karatasi • Mikasi • Vijiti • Manila • Kadi za sehemu • Chati ya michoro ya sehemu • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika • Kadi mrejesho	20
3.2 Muundo wa sehemu.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha muundo wa sehemu. ii. Kusoma sehemu $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \frac{1}{6}$ na $\frac{1}{8}$	• Igizo dhima • Matembezi ukumbini • Maswali na majibu • Kazi za vitendo • Hadithi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Karatasi • Mikasi • Vijiti • Manila • Kadi za sehemu • Chati ya michoro ya sehemu • Flashi /DVD • Televisheni	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi • Usahihishaji rika	21

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	kwa kutumia michoro na tarakimu. iii. Kuandika sehemu $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \frac{1}{6}$ *na* $\frac{1}{8}$ kwa kutumia michoro na tarakimu.	• Mazoezi	• Deki		
4 MAUMBO 4.1 Dhana ya Maumbo Bapa.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuanisha maumbo bapa. ii. Kupanga maumbo bapa. iii. Kuhusisha dhana ya maumbo bapa katika mazingira halisi.	• Nyimbo • Onesho mbinu • Michezo • Uwasilishaji kwa TEHAMA • Matembezi ukumbizi • Changanya kete • Ziara za kimasomo	• Karatasi • Manila • Chati ya michoro ya maumbo • Mikasi • Vibao • Maboksi • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Tathmini binafsi • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika	21
4.2 Maumbo bapa (Mstatili,	**Mwanafunzi aoneshe**	• Onesho mbinu • Nyimbo	• Karatasi • Manila	• Maswali na majibu	21

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
Mraba, Pembe Tatu na Duara).	**uwezo wa:** i. Kuhusisha vitu vyenye mfanano na maumbo bapa. ii. Kuchora aina za maumbo bapa. iii. Kutengeneza vitu mbali mbali vyenye maumbo bapa.	• Uwasilishaji kwa TEHAMA • Kazi za vitendo • Michoro elekezi	• Michoro ya maumbo bapa • Mikasi • Kalamu rashasha • Flashi/DVD • Televisheni • Deki • Mistari • Penseli • Raba	• Uchunguzi wa mawazo mkufu • Usahihishaj i rika • Mkoba wa kazi • Orodha hakiki	
5 VIPIMO 5.1 Vipimo vya asili vya urefu (Nyanda, dhiraa, pima na hatua).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha vipimo vya asili vya urefu. ii. Kulinganisha vipimo vya asili vya urefu. iii. Kupima urefu kwa kutumia vipimo vya asili.	• Onesho mbinu • Uwasilishaji kwa TEHAMA • Nyimbo • Michezo • Maswali na majibu • Kazi za vitendo	• Kamba • Chati inayoonesha vipimo vya urefu • Nyuzi • Televisheni • Flashi /DVD • Deki	• Maswali na majibu • Mkoba wa kazi • Uchunguzi • Tathmini binafsi • Usahihishaj i rika	21
5.2 Vipimo vya Asili vya	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:**	• Onesho mbinu • Uwasilishaji	• Chupa • Kopo	• Maswali na majibu	21

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
Ujazo.	i. Kubainisha vipimo vya asili vya ujazo. ii. Kulinganisha vipimo vya asili vya ujazo. iii. Kupima ujazo kwa kutumia vipimo vya asili.	kwa TEHAMA • Nyimbo • Michezo • Kazi za vitendo • Mazoezi	• Gilasi • Kikombe • Beseni • Ndoo • Maji • Mchanga • Video zinazoonesha vipimo vya asili vya ujazo • Televisheni • Flashi /DVD • Deki	• Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi • Usahihishaji rika	
6 NYAKATI NA SAA 6.1 Nyakati.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha nyakati katika siku. ii. Kulinganisha vitendo katika nyakati za siku. iii. Kufumbua mafumbo ya	• Nyimbo • Michezo • Bungua bongo • Onesho mbinu • Mazoezi • Maswali na majibu • Matembezi ukumbini • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Chati zinazoonesha vitendo kwa nyakati za siku • Kalenda • Picha zinazoonesha matukio ya siku • Video zinazoonesha vitendo katika nyakati za siku • Televisheni	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi • Usahihishaji rika	21

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	nyakati.		• Flashi /DVD • Deki		
6.2 Saa.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha aina za saa. ii. Kusoma saa (kamili na nusu) kwa mtindo wa saa kumi na mbili. iii. Kuchora nyuso za saa (za akrabu na tarakimu). iv. Kufumbua mafumbo ya saa.	• Nyimbo • Michezo • Bungua bongo • Onesho mbinu • Mazoezi • Maswali na majibu • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Modeli za saa ya mshale • Chati ya saa • Saa za tarakimu • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Saa za mshale	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi • Usahihishaji rika	21
7 FEDHA 7.1 Thamani ya fedha za Tanzania (kuanzia shilingi 1 hadi shilingi 2000).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha alama zilizomo katika sarafu na noti. ii. Kuelezea thamani ya sarafu na noti. iii. Kusiriba sarafu	• Nyimbo • Igizo dhima • Uwasilishaji kwa TEHAMA • Uchunguzi • Michezo • Majigambo • Maswali na	• Sarafu • Kadi za nambari • Noti za fedha • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Mkoba wa kazi • Uchunguzi • Tathmini binafsi • Usahihishaj	21

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	zenye thamani tafauti.	majibu		i rika	
7.2 Matumizi ya Fedha za Tanzania.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kujadili njia za kutunza fedha. ii. Kuhifadhi na kuweka akiba. iii. Kutumia fedha kwa kuuza na kununua bidhaa.	• Igizo dhima • Nyimbo • Michezo • Majigambo • Maswali na majibu • Ziara za kimasomo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vibubu • Vifaa vya kuigizia • Vifaa mbali mbali vya dukani • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Risiti	• Maswali na majibu • Uchunguzi wa mawazo mkufu • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Uchunguzi • Tathmini binafsi • Usahihishaji rika	21

DARASA LA II

DARASA LA II

Matokeo ya Jumla ya Kujifunza kwa darasa la Pili

Katika kujifunza somo la Hisabati kwa Darasa la pili mwanafunzi aoneshe uwezo wa:

1. Kuhesabu, kusoma na kuandika nambari kwa usahihi.
2. Kutumia nambari katika matendo ya kihisabati.
3. Kuchora, kulinganisha, kusoma na kuandika sehemu.
4. Kulinganisha na kupima urefu na uzito.
5. Kufanya matendo ya kihisabati katika fedha.
6. Kuainisha miezi na kubainisha idadi ya siku za kila mwezi.
7. Kulinganisha, kutengeneza na kuchora maumbo bapa na maumbo ukumbi.

DARASA LA II

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
1. NAMBARI NZIMA 1.1 Kuhesabu nambari (kuanzia 1 hadi 2,999).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kukisia idadi ya vitu. ii. Kuhesabu nambari kwa makundi. iii. Kuhesabu nambari kwa muala.	• Nyimbo • Ugunduzi • Michezo • Kutabiri, kuchunguza na kueleza • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vijiti • Vifuniko vya chupa • Kokoto • Penseli • Kalamu • Abakasi ya kadi • Vizigo vya vijiti • Video zinazoonesha kuhesabu nambari	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Dole gumba juu dole gumba chini • Kadi ya kutokea • Tathmini binafsi • Mkoba wa kazi	20
1.2 Kusoma Nambari (kuanzia 1 hadi 2,999).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha milango ya nambari. ii. Kuoanisha nambari kwa tarakimu na kwa maneno. iii. Kusoma nambari kwa usahihi.	• Nyimbo • Michezo • Matembezi ukumbini • Maswali na majibu • Igizo dhima • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Chati ya nambari • Kadi za nambari kwa tarakimu • Kadi za nambari kwa maneno • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea • Tathmini binafsi • Orodha hakiki • Usahihishaji rika	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
1.3 Kuandika Nambari (kuanzia 1 hadi 2,999).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuandika nambari kwa ufafanuzi. ii. Kuhusisha muandiko wa nambari kwa tarakimu na kwa maneno. iii. Kuandika nambari kwa mpangilio.	• Nyimbo • Michezo • Matembezi ukumbini • Maswali na majibu • Majigambo • Igizo dhima • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Chati ya nambari • Kadi za nambari kwa tarakimu • Kadi za nambari kwa maneno • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Tathmini binafsi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi	20
2. MATENDO YA KIHISABATI 2.1 Kujumlisha nambari jumla isiyozidi 2,999.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kujumlisha nambari kwa ufafanuzi. ii. Kujumlisha nambari kwa wima na mlalo. iii. Kufumbua mafumbo ya kujumlisha nambari.	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vijiti • Vifuniko vya chupa • Kokoto • Penseli • Kalamu • Abakasi ya kadi • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Visahani vya nambari • Sinia za nambari	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika • Kadi mrejesho	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
2.2 Kutoa nambari baina ya 1 na 2,999.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kutoa nambari kwa ufafanuzi. ii. Kutoa nambari kwa wima na kwa mlalo. iii. Kufumbua mafumbo ya kutoa nambari.	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vijiti • Vifuniko vya chupa • Kokoto • Penseli • Kalamu • Vizigo vya vijiti • Abakasi ya kadi • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Sinia za nambari • Visahani vya nambari	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Usahihishaji rika • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Dole gumba juu dole gumba chini	20
2.3 Kuzidisha nambari zao lisilozidi 100.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha uhusiano baina ya tendo la kuzidisha na kujumlisha. ii. Kusoma jaduweli ya kwanza hadi ya sita. iii. Kuzidisha nambari kwa wima na kwa mlalo.	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Majadiliano • Onesho mbinu • Hadithi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vijiti • Vifuniko vya chupa • Kokoto • Penseli • Kalamu • Vizigo vya vijiti • Jaduweli la kuzidisha • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	iv. Kufumbua mafumbo ya kuzidisha nambari.				
3. SEHEMU 3.1. Aina za sehemu.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha aina za sehemu. ii. Kupambanua sehemu. iii. Kuandika sehemu.	• Majadiliano • Changanya kete • Hadithi • Vitendawili • Onesho mbinu • Majaribio • Kibao fumbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Manila • Karatasi • Ukuta wa sehemu • Mikate • Machungwa • Mbatata • Mayai • Tungule • Flashi/DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Kazi mradi	19
3.2. Ukubwa wa sehemu.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kulinganisha sehemu kwa kutumia michoro na vitu halisi. ii. Kupanga sehemu kulingana na ukubwa wake. iii. Kuchora michoro ya	• Changanya kete • Vitendawili • Majadiliano • Michezo • Kibao fumbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Manila • Karatasi • Vitu halisi • Ukuta wa sehemu • Machungwa • Kalamu rashasha • Mbatata • Tungule • Flashi/DVD • Televisheni	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika • Tathmini binafsi	19

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	sehemu zenye asili moja.		• Deki		
4. MAUMBO 4.1. Dhana ya Maumbo Ukumbi.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha maumbo ukumbi. ii. Kupanga vitu vyenye maumbo ukumbi kutoka katika mchanganyiko wa maumbo. iii. Kuelezea sifa kuu za maumbo ukumbi.	• Duara la Vitendo • Uchunguzi • Uwasilishaji kwa TEHAMA • Majadiliano • Onesho mbinu	• Karatasi • Mchanga • Maumbo yenye nafasi ndani • Mikasi • Vibao • Mabuku • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi wa mawazo mkufu • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Kazi mradi • Tathmini binafsi	19
4.2. Aina za Maumbo Ukumbi (mche mstatili, mche mraba, mche pembetatu	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kupambanua aina za maumbo ukumbi. ii. Kuelezea tafauti za maumbo ukumbi. iii. Kuunda maumbo ukumbi.	• Onesho mbinu • Nyimbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA • Kazi ya Vitendo • Duara la vitendo • Majigambo • Michezo	• Karatasi • Manila • Mikasi • Kalamu rashasha • Maboksi • Chupa • Flashi/DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Maswali ya papo kwa papo • Matembezi ukumbini • Kujaza mapengo	19

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
, mche duara na pia shinda)				• Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi	
5. VIPIMO 5.1. Vipimo vya Urefu vya Kisasa (mm, sm, m na km).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha vizio vya urefu vya kisasa. ii. Kubainisha vifaa vya kisasa vya kupimia urefu. iii. Kupima urefu kwa kutumia vifaa vya kisasa.	• Majadiliano • Onesho mbinu • Mazoezi • Maswali na majibu • Bungua bongo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Gurudumu la mita • Mistari • Mita Kamba (Tepu) • Chati ya vizio vya urefu • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi	20
5.2. Vipimo vya Ujazo vya Kisasa (mililitre na litre).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha vizio vya ujazo. ii. Kubainisha vifaa vya kisasa vya kupimia ujazo.	• Majadiliano • Onesho mbinu • Mazoezi • Maswali na majibu • Bungua bongo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Chupa zenye vipimo • Vimiminika • Chati ya vizio vya ujazo • Mabomba ya sindano • Flashi /DVD	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Uchunguzi wa mawazo mkufu • Usahihishaji	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	iii. Kupima ujazo kwa kutumia vifaa vya kisasa.		• Televisheni • Deki	rika	
5.3. Vipimo vya Uzito vya kisasa (mg, cg, g na kg).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha vizio vya uzito vya kisasa. ii. Kubainisha vifaa vya kisasa vya kupimia uzito. iii. Kupima uzito kwa kutumia vifaa vya kupimia uzito vya kisasa.	• Majadiliano • Onesho mbinu • Mazoezi • Maswali na majibu • Bungua bongo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Mizani • Mawe ya kupimia uzito • Mchanga • Mchele • Unga • Chati ya vizio vya uzito • Flashi/DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea • Usahihishaji rika • Tathmini binafsi	20
6. NYAKATI NA SAA 6.1 Nyakati.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha idadi ya miezi katika mwaka.	• Nyimbo • Michezo • Bungua bongo • Onesho mbinu • Mazoezi	• Kalenda • Chati ya saa • Saa za tarakimu • Saa za akrabu • Flashi /DVD	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kujaza mapengo	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	ii. Kuchambua idadi ya siku za kila mwezi katika mwaka. iii. Kufumbua mafumbo ya nyakati kwa kutumia picha.	• Maswali na majibu • Majadiliano ya vikundi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Televisheni • Deki	• Kadi ya kutokea • Tathmini binafsi • Mkoba wa kazi	
6.2 Saa (Robo Saa, Nusu saa na Saa kasorobo).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kusoma saa ya akrabu. ii. Kusoma saa ya tarakimu. iii. Kufumbua mafumbo ya saa.	• Nyimbo • Michezo • Bungua bongo • Onesho mbinu • Mazoezi • Maswali na majibu • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Modeli za saa ya mshale • Saa za mshale • Chati ya saa • Saa za tarakimu • Saa za akrabu • Flashi/DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Uchunguzi wa mawazo mkufu • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika	20
7. FEDHA 7.1 Thamani ya Fedha za Tanzania	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha alama zilizomo katika sarafu na noti halali.	• Igizo dhima • Uchunguzi • Nyimbo • Michezo • Majigambo	• Sarafu • Kadi za nambari • Noti • Vifaa vya kuigizia • Flashi /DVD	• Maswali na majibu • Uchunguzi • Kadi ya kutokea	20

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
(kuanzia shilingi 1 hadi 5,000).	ii. Kulinganisha thamani ya sarafu na noti halali. iii. Kujadili umuhimu wa fedha.	• Maswali na majibu • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Televisheni • Deki	• Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi	
7.2 Mapato na Matumizi ya Fedha za Tanzania.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha njia halali za kupata fedha. ii. Kuelezea taratibu za kupanga bajeti. iii. Kutumia fedha kulingana na bajeti.	• Igizo dhima • Ziara • Nyimbo • Michezo • Maswali na majibu • Majadiliano • Onesho mbinu • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vibubu • Vifaa vya kuigizia • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Bidhaa mbalimbali za dukani	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Kadi ya kutokea • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika	20

DARASA LA III

DARASA LA III

Matokeo ya Jumla ya Kujifunza kwa Darasa la Tatu

Katika kujifunza somo la Hisabati kwa Darasa la Tatu mwanafunzi aoneshe uwezo wa:

1. Kuhesabu, kusoma na kuandika nambari kwa mpangilio maalumu.
2. Kutumia alama za kihisabati pamoja na kufanya matendo ya kihisabati.
3. Kuainisha na kufanya matendo ya kihisabati katika sehemu.
4. Kufanya matendo ya kihisabati katika vipimo.
5. Kufanya matendo ya kihisabati ya matumizi ya fedha.
6. Kufanya matendo ya kihisabati ya saa ya kubainisha siku na wiki.
7. Kutumia vifaa vya jometri kwa ufanisi.

DARASA LA III

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
1. NAMBARI NZIMA 1.1 Kuhesabu nambari (1 hadi 99,999).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha milango ya thamani ya nambari. ii. Kuhesabu nambari kwa kuzingatia milango ya thamani ya nambari. iii. Kuhesabu nambari kwa kutumia abakasi.	• Nyimbo • Ugunduzi • Michezo • Mazoezi • Onesho mbinu • Maswali na majibu	• Vifuniko vya chupa • Kokoto • Penseli • Kalamu • Abakasi ya kadi • Vizigo vya vijiti • Raba bendi • Nyuzi	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Tathmini binafsi • Mkoba wa kazi • Usahihishaji rika	17

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
1.2 Kusoma Nambari (1 hadi 99,999).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha milango mikuu ya nambari. ii. Kutumia milango mikuu ya nambari katika kusoma nambari zilizoandikwa kwa tarakimu. iii. Kusoma nambari zilizoandikwa kwa maneno.	• Nyimbo • Michezo • Matembezi ukumbini • Maswali na majibu • Majigambo • Igizo dhima • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Chati ya nambari • Kadi za nambari kwa tarakimu • Kadi za nambari kwa maneno • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi • Orodha hakiki	17
1.3 Kuandika Nambari (1 hadi 99,999).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuandika nambari kwa ufafanuzi.	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Onesho mbinu • Nyimbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Chati ya nambari • Kadi za nambari kwa tarakimu • Kadi za nambari kwa maneno • Flashi /DVD	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Dole gumba juu dole gumba chini • Mkoba wa kazi	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	ii. Kuhusisha muandiko wa nambari kwa tarakimu na maneno. iii. Kuandika nambari kwa tarakimu na kwa maneno.		• Televisheni • Deki	• Kadi mrejesho	
2. MATENDO YA KIHISABATI 2.1 Kujumlisha nambari jumla isiyozidi 99,999.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kujumlisha nambari kwa ufafanuzi. ii. Kujumlisha nambari kwa mlalo na wima. iii. Kufumbua mafumbo ya	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Nyimbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Sinia za nambari • Vijiti • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Visahani vya nambari	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Dole gumba juu dole gumba chini • Usahihishaji rika • Kadi mrejesho	17

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	kujumlisha nambari.				
2.2 Kutoa nambari baina ya 1 na 99,999.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kutoa nambari kwa ufafanuzi. ii. Kutoa nambari kwa mlalo na kwa wima. iii. Kufumbua mafumbo ya kutoa nambari.	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Nyimbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Sinia za nambari • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Visahani vya nambari	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Mkoba wa kazi • Kadi mrejesho	17
2.3 Kuzidisha nambari zao lisiliozidi 1000.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kusoma jaduweli ya kwanza hadi ya kumi na mbili. ii. Kuzidisha nambari	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Nyimbo • Majadiliano • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vihisabio • Abakasi ya kadi • Chati ya nambari • Vidole vya mikono • Vijiti • Flashi /DVD • Televisheni	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Usahihishaji rika • Mkoba wa kazi	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	kwa njia fupi na njia ndefu. iii. Kufumbua mafumbo ya kuzidisha nambari.		• Deki		
2.4 Kugawa nambari kwa nambari yenye tarakimu moja.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha uhusiano baina ya tendo la kugawa na kutoa. ii. Kugawa nambari kwa nambari yenye tarakimu moja. iii. Kufumbua mafumbo ya kugawa nambari.	• Mazoezi • Michezo • Changanya kete • Nyimbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Vihesabio • Abakasi ya kadi • Chati ya nambari • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Kazi mradi • Kadi mrejesho • Tathmini binafsi	18
3. SEHEMU 3.1 Matendo ya kihisabati katika	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kujumlisha sehemu zenye asili moja. ii. Kutoa sehemu	• Changanya kete • Mbinu ya Picha • Hadithi • Majadiliano • Onesho mbinu • Uwasilishaji kwa	• Manila • Karatasi • Vitu halisi • Ukuta wa sehemu • Flashi /DVD • Televisheni	• Maswali na majibu • Kadi mrejesho • Tathmini binafsi • Mkoba wa kazi	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
sehemu zenye asili moja.	zenye asili moja. iii. Kufumbua mafumbo ya kujumlisha na kutoa sehemu zenye asili moja.	TEHAMA	• Deki		
3.2 Matendo ya kihisabati katika sehemu zenye asili tafauti.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kujumlisha sehemu zenye asili tafauti. ii. Kutoa sehemu zenye asili tafauti. iii. Kufumbua mafumbo ya kujumlisha na kutoa sehemu zenye asili tafauti.	• Changanya kete • Majadiliano • Michezo • Hadithi • Mafumbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Manila • Mbatata • Tungule • Kalamu rashasha • Karatasi • Penseli • Mkasi • Machungwa	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Mkoba wa kazi • Tathmini binafsi	18
4. JOMETRI 4.1 Dhana ya	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha	• Majigambo • Michezo • Majadiliano	• Penseli • Mistari • Karatasi	• Maswali na majibu • Ugunduzi	17

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
Jometri.	maumbo ya jometri. ii. Kubainisha michoro ya jometri. iii. Kuchora maumbo mbali mbali ya jometri kwa kutumia mstari na bikari.	• Mazoezi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Bikari • Kalamu • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Mkoba wa kazi • Orodha hakiki • Kadi mrejesho	
4.2 Dhana ya Pembe.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha pembe. ii. Kusoma pembe. iii. Kupima pembe.	• Michezo • Uchunguzi • Muhadhara mfupi • Onesho mbinu • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Mistari • Vipima pembe • Chati za michoro ya pembe • Penseli • Karatasi • Viguni • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Kadi mrejesho • Orodha hakiki • Kazi mradi	17
5. VIPIMO 5.1 Matendo ya	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:**	• Mazoezi • Onesho mbinu • Maswali na majibu	• Chati ya nambari yenye vipimo vya urefu	• Maswali na majibu • Ugunduzi	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
Kihisabati katika vizio vya urefu (kujumlisha na kutoa).	i. Kubainisha vizio vya urefu na uhusiano wake. ii. Kujumlisha vizio vya urefu. iii. Kutoa vizio vya urefu. iv. Kufumbua mafumbo ya kujumlisha na kutoa vizio vya urefu.	• Nyimbo • Majadiliano • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Abakasi ya kadi • Vifaa vya kupimia urefu • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Chemsha bongo • Kadi mrejesho • Orodha hakiki	
5.2 Matendo ya Kihisabati katika vizio vya ujazo (kujumlisha na kutoa).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha vizio vya ujazo na uhusiano wake. ii. Kujumlisha vizio vya ujazo. iii. Kutoa vizio vya ujazo. iv. Kufumbua mafumbo ya	• Mazoezi • Onesho mbinu • Maswali na majibu • Nyimbo • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Chati ya nambari yenye vipimo vya ujazo • Vipimio vya dawa za maji • Bomba za shindano • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Chemsha bongo • Kadi mrejesho • Tathmini binafsi	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	kujumlisha na kutoa vizio vya ujazo.				
5.3 Matendo ya Kihisabati katika vizio vya uzito (Kujumlisha na kutoa).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha vizio vya uzito na uhusiano wake. ii. Kujumlisha vizio vya uzito. iii. Kutoa vizio vya uzito. iv. Kufumbua mafumbo ya kujumlisha na kutoa vizio vya uzito.	• Mazoezi • Onesho mbinu • Maswali na majibu • Majigambo • Nyimbo • Hadithi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Chati ya nambari yenye vipimo vya uzito • Mizani • Kisanduku cha Vifaa vya sayansi • Kisanduku cha vifaa vya kihesabati • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Chemsha bongo • Kadi mrejesho • Mkoba wa kazi	18
6. NYAKATI NA SAA 6.1 Mafumbo ya Nyakati.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha uhusiano wa siku,	• Nyimbo • Mazoezi • Majadiliano • Bungua bongo	• Kalenda • Ratiba ya masomo • Ratiba ya vyombo vya usafiri	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Kadi mrejesho	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	wiki na mwezi katika mwaka. ii. Kulezea idadi ya saa katika siku, wiki na mwezi katika mwaka. iii. Kufumbua mafumbo ya nyakati.	• Onesho mbinu • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Orodha hakiki	
6.2 Matendo ya kihisabati katika Saa (kujumlisha na kutoa).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kubainisha uhusiano uliopo kati ya saa na dakika. ii. Kujumlisha saa na dakika. iii. Kutoa saa na dakika. iv. Kufumbua	• Onesho mbinu • Mazoezi • Bungua bongo • Majadiliano • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Modeli ya saa • Chati ya saa • Saa • Abakasi ya kadi • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Chemsha bongo • Kadi mrejesho • Tathmini binafsi	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	mafumbo ya kujumlisha na kutoa saa na dakika.				
7. FEDHA 7.1 Thamani ya Fedha za Tanzania (kuanzia shilingi 1 hadi shilingi 10,000).	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuainisha alama zilizomo katika sarafu na noti. ii. Kubainisha thamani ya sarafu na noti. iii. Kuchambua thamani ya fedha kulingana na idadi. iv. Kuandika fedha kulingana na idadi.	• Igizo dhima • Uchunguzi • Nyimbo • Michezo • Majigambo • Maswali na majibu • Onesho mbinu. • Mazoezi • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Sarafu • Kadi za nambari • Noti • Flashi /DVD • Televisheni • Deki • Vifaa vya kuigizia	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Dole gumba juu dole gumba chini • Orodha hakiki • Kadi mrejesho • Tathmini binafsi	18
7.2 Matendo ya Kihisabati katika	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:**	• Igizo dhima • Uwasilishaji kwa	• Vibubu • Vifaa vya kuigizia	• Maswali na majibu	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
Fedha za Tanzania.	i. Kujumlisha thamani ya fedha. ii. Kutoa thamani ya fedha. iii. Kuzidisha thamani ya fedha. iv. Kugawa thamani ya fedha. v. Kufumbua mafumbo mepesi na rahisi katika fedha.	TEHAMA • Nyimbo • Michezo • Maswali na majibu	• Vifaa mbali mbali vya dukani • Flashi /DVD • Televisheni • Deki	• Ugunduzi • Kadi ya kutokea • Usahihishaji rika • Kazi mradi	
7.3 Malengo ya Kuhifadhi Fedha.	**Mwanafunzi aoneshe uwezo wa:** i. Kuweka malengo katika matumizi ya fedha. ii. Kuweka malengo	• Maswali na majibu • Majigambo • Michezo • Nyimbo • Igizo dhima • Uwasilishaji kwa TEHAMA	• Manila • Sarafu • Kadi za nambari • Noti • Flashi /DVD • Televisheni • Vifaa vya kuigizia	• Maswali na majibu • Ugunduzi • Kazi mradi • Orodha hakiki	18

MADA	MATOKEO MAHUSUSI YA KUJIFUNZA	MBINU ZA KUJIFUNZIA	NYENZO ZA KUJIFUNZIA	UPIMAJI	VIPINDI
	ya muda mfupi ya matumizi ya fedha. iii. Kuweka malengo ya muda mrefu ya matumizi ya fedha.		• Deki		